

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRINKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 091798 18 Gž
Brčko, 11.04.2018. godine

U IME BRČKO DISTRINKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Klaić Ilje kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Nedić Srđana kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja H.R. iz B. zastupanog po punomoćnicima B.S. i A.S.D., advokatima iz B., protiv tuženog JPK.d.o.o.B.d.BiH zastupanog po punomoćniku D.O., advokatu iz B. radi naknade štete, vps 12.946,90 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 091798 15 P od 17.10.2017. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 11.04.2018. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog JPK.d.o.o.B.d.BiH SE ODBIJA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 091798 15 P od 17.10.2017. godine, POTVRĐUJE u prvom stavu izreke.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odlučeno je na slijedeći način:

„OBAVEZUJE SE tuženi JPK.d.o.o.B.d.BiH, ID ..., da tužiocu H.R., sinu I. iz G.R., ..., JMB: ..., na ime pričinjene štete od požara isplati iznos i to 9.062,83 KM na ime materijalne štete, sa zakonskim zateznim kamatama počev od 17.10.2017. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužilac se odbija.

Tuženi je dužan naknaditi tužiocu troškove parničnog postupka u iznosu od 2.230,00 KM, u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Navedenu presudu žalbom pobija tuženi i to, prema uvodu žalbe, pobija odluku sadržanu u prvom stavu izreke (dosuđujućem dijelu) i trećem stavu izreke (odluci o troškovima postupka) a zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava i predlaže „da se žalba usvoji i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj 96 o P 091798 15 P od 17.10.2017. godine preinači tako što će tužbeni zahtjev tužioca odbiti ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati Osnovnom суду Brčko distrikta BiH, na ponovno suđenje“.

U odgovoru na žalbu tuženog tužitelj je naveo da su žalbeni navodi tuženog neosnovani jer tuženi „deklarativno osporava nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke G.N.“ i kod toga da je prvostepeni sud naveo razloge za ocjenu da je ovaj vještak mogao pouzdano utvrditi vrstu i visinu štete koju je tužitelj pretrpio (oštećenjem na objektu i uništenjem pokretnih stvari), kao i da neosnovano ukazuje da je prvostepeni sud pogrešno primijenio član 192 Zakona o obligacionim odnosima „u vezi podijeljene odgovornosti jer tužitelj nema upotrebnu dozvolu za stambeni objekat na kome je došlo do požara i jer je uređaj video nadzora nepropisno postavljen“. Kod toga „da je propust tuženog primarni uzrok požara“ predlaže da se žalba tuženog odbije i osporena presuda potvrди.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14) ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga.

Zahtjevom u ovom sporu tužitelj traži da mu tuženi nadoknadi štetu koju je pretrpio dana 14.06.2015. godine kada je na porodičnoj stambenoj zgradi čiji je vlasnik (kući sagrađenoj 1987. godine u O.) došlo do požara pa je u požaru oštećena kuća i uništeni su elektro i drugi kućanski uređaji, a kako je za štetu odgovoran tuženi s obzirom da se dalekovod u vrijeme kada je došlo do požara nalazio na manjoj udaljenosti od dozvoljene u odnosu na krov kuće i da tuženi odgovara po principu objektivne odgovornosti (električna energija i dalekovod kojim se ona prenosi predstavljaju opasnu stvar zbog elektromagnetskog polja i nejonizirajućih zračenja) predlaže da sud doneše presudu kojom će tuženog obavezati da mu plati iznos od 12.496,90 KM, kao iznos koji odgovara ukupnoj šteti koja je tužitelju prouzrokovana.

Kako proizilazi iz obrazloženja pobijane presude prvostepeni sud je obavezao tuženog da tužitelju na ime naknade štete koju je pretrpio isplati iznos od ukupno 9.062,83 KM (odlučio kao u prvom stavu izreke) a sa viškom tužbenog zahtjeva tužitelja je odbio (drugim stavom izreke pobijane presude) jer je u postupku utvrđena činjenica (na osnovu nalaza i mišljenja

Zavoda ... koji je sud u cijelosti prihvatio) da visoko naponski dalekovod „DV 10 kv G.R.“ nije izgrađen u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Zakonom o zaštiti od nejonizirajućeg zračenja Bosne i Hercegovine i Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona 1-400 kv, s obzirom da nije ispunjen uslov propisane sigurnosne visine pri prelasku dalekovoda preko objekta (visina mora da iznosi minimalno 3,0 m u odnosu na nepristupačne dijelove objekta – krovne ravni a visina je u ovom slučaju manja) pa je dana 14.06.2015. godine došlo do nastanka električnog luka između provodnika dalekovoda i objekta (oluka objekta), a kako je instalacija video nadzora bila omotana oko oluka (što je nestručno izvedena instalacija) uticaj električnog luka se prenio na resiver sistema video nadzora i došlo je do požara na resiveru koji se prenio na namještaj i uređaje koji su se nalazili u dnevnoj sobi i kod ovakvog utvrđenja prvostepeni sud je našao (imajući u vidu i činjenicu da se tužitelj nekoliko puta obraćao tuženom za izmjehstanje ili privremeno isključenje predmetnog dalekovoda zbog opasnosti zbog blizine postojećeg dalekovoda a tuženi, koji je znao da je stambeni objekat priključen na mrežu i da mu je moralno biti poznato da je razdaljina dalekovoda od objekta nedozvoljena, ništa do izbjijanja požara nije preuzeo, nego je nakon 14.06.2015. godine izmjestio dalekovod) da s obzirom da je šteta tužitelju nastala u vezi sa opasnom djelatnošću i da postoji uzročna veza između isporuke električne energije vodovima iznad kuće tužitelja i nastalog požara sa nastupilom posljedicom (štetom za tužitelja) da je onda tuženi odgovoran za prouzrokovaniu štetu u smislu članova 173 i 174 Zakona o obligacionim odnosima.

Kako se tuženi u postupku zahtjevu tužitelja usprotivio prigovorom podijeljene odgovornosti prvostepeni sud je našao „da postoji doprinos tužitelja nastanku štete u omjeru od 30 % jer je video nadzor nepropisno urađen“ i iznos naknade od 12.496,90 KM (koji iznos je vještak građevinske struke utvrdio da pripada tužitelju kao šteta koja je nastala na objektu i predmetima – stvarima domaćinstva tužitelja, a koji je vrijednost stvari procijenio „uz saglasnost stranaka“ i mogao je kao vještak građevinske struke vrijednost stvari procijeniti jer zna cijenu za standardne namještaje i da nije paušalno određivao cijenu“) umanjio je za utvrđeni doprinos pa je, u konačnici, tuženog obavezao da plati tužitelju na ime naknade štete iznos od 9.062,83 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate (primjenom članova 277 i 324 Zakona o obligacionim odnosima), s obzirom da je visina štete utvrđena prema cijenama u vrijeme vještačenja, odnosno u vrijeme presuđenja, zbog čega višak zahtjeva u pogledu kamatnog potraživanja, nije osnovan (tužitelj je tražio zakonsku zateznu kamatu od 14.06.2015. godine kao od dana nastanka štete do isplate).

Odluku da tuženi tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.230,00 KM prvostepeni sud je, prema obrazloženju presude, donio primjenom člana 119 stav 2 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine s obzirom na uspjeh stranaka u sporu i

primjenom pravila o procesnom prebijanju troškova koje je obračunao primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Republici Srpskoj od 18.12.1999. godine.

Tuženi u žalbi kojom pobija prvostepenu presudu, prema navodima obrazloženja žalbe, prvo ukazuje „da je prvostepena presuda nepravilna u dijelu kojim je utvrđena visina materijalne štete“ jer je prvostepeni sud „zanemarivši prigovor tuženog“ prihvatio u cijelosti nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke, odnosno prihvatio nalaz i u pogledu štete na stvarima – namještaju (a podatke za namještaj vještak je preuzeo iz procjene vještaka Katića, koji je nalaz sačinio na zahtjev tužitelja) i u pogledu troškova čišćenja prostora a vještačenje o tome ne spada „u domen stručnog znanja vještaka građevinske struke nego ekonomске struke“ i da je vještak građevinske struke vještačenjem te štete prekoračio zadatak kojim je vještačenje određeno, čime je prvostepeni sud povrijedio odredbu člana 8 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 7 istog zakona, kao i povrijedio član 300 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine „kada u obrazloženju presude nije na valjan način raspravio naprijed navedene prigovore tuženog na nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke“.

Ovaj sud nalazi da prvostepena presuda nije donesena povredom odredaba parničnog postupka na koje je tuženi ukazao.

Naime, prema podacima spisa predmeta, tužitelj je u tužbi naveo da je dana 14.06.2015. godine (uslijed požara), pretrpio materijalnu štetu u ukupnom iznosu od 12.496,90 KM oštećenjem njegove porodične stambene zgrade i uništenjem elektro i drugih kućanskih uređaja i da predlaže, radi utvrđivanja visine materijalne štete, provođenje dokaza vještačenjem po vještaku građevinske struke (u spis predmeta, kao dokaz, priložio je i izvještaj vještaka I.K. o procjeni visine materijalne štete od 20.07.2015. godine) pa je na pripremnom ročištu, održanom dana 27.04.2016. godine, ostao kod prijedloga da se visina materijalne štete utvrdi provođenjem vještačenja po vještaku građevinske struke i prvostepeni sud je rješenjem (na tom ročištu) odredio provođenje i dokaza vještačenjem po vještaku građevinske struke G.N. „na okolnosti visine materijalne štete“. Zatim je prvostepeni sud rješenjem od 24.10.2016. godine zadatku vještaka odredio tako da treba da utvrdi visinu pričinjene materijalne štete nastale uslijed požara na kući tužitelja i vještak G.N. je sačinio nalaz tako što je izvršio „procjenu ukupne štete unutar stambenog objekta“ i u stavkama od 1 do 14 nalaza utvrdio je vrijednost radova na sanaciji objekta, vrijednost novih stvari nabavljenih zbog uništenja požarom stvari koje je tužitelj imao i vrijednost radova čišćenja prostora i stvari koje nisu uništene, koji nalaz je vještak iznio pred sudom na glavnoj raspravi dana 31.01.2017. godine. Nakon što je vještak obrazložio nalaz tuženi, je prigovorio nalazu u dijelu kojim je procijenjena šteta na stvarima „jer je to vještačenje trebao uraditi

vještak ekonomске struke, čime je ovaj vještak izašao van okvira svog vještačenja“. Prvostepeni sud se u obrazloženju presude očitovao u pogledu navedenog prigovora tuženog i našao je da je neosnovan jer je uz saglasnost stranaka određeno vještačenje materijalne štete po vještaku građevinske struke G.N. (pa je on sačinio nalaz „na osnovu svih dokaza u spisu i to zapisnika o šteti, fotografija objekta i stvari nakon požara kao i nakon sanacije“) i jer „i vještaci građevinske struke znaju cijene namještaja za standardne namještaje, kako je i u predmetu P. vršio procjenu na opremi“.

Sporazumom stranaka ne može se dati u zadatak vještaku, u čijem domenu inače nije neko vještačenje da vještačenje izvrši, međutim, i ovaj sud nalazi da je utvrđivanje cijene standardnog namještaja mogao izvršiti i vještak G.N. kao vještak građevinske struke, iako je to vještačenje u domenu vještaka ekonomске struke pa je prvostepeni sud, kod stanja stvari u ovom predmetu, mogao ocjenom dokaza vještačenja po ovom vještaku utvrditi visinu materijalne štete, koju je tužitelj pretrpio i koju mu je tuženi dužan nadoknaditi, kod toga i da vještak G.N. „nije prekoračio zadatku“ određen od prvostepenog suda. Ovo stoga što je rješenje o vještačenju u pismenoj formi (od 24.10.2016. godine) zasnovano na zadatku koji je vještaku određen na pripremnom ročištu, na kojem je sud odredio „da se provede vještačenje po vještaku građevinske struke G.N. na okolnost visine materijalne štete“ a tužitelj je zahtjevom u ovom sporu tražio naknadu materijalne štete koja je nastala na objektu (kući) i štete koja je nastala na stvarima.

Žalbenim razlogom pogrešne primjene materijalnog prava tuženi ukazuje da je prvostepeni sud pogrešno primijenio član 192 Zakona o obligacionim odnosima kada je utvrdio da je doprinos tužitelja nastanku štetnog događaja omjer od 30 % „jer tužitelj nije ishodovao upotrebnu dozvolu za objekat na kojem je nastala šteta pa je šteti doprinio i na način da je upotrebljavao - koristio stambeni objekat koji nije imao upotrebnu dozvolu“.

Za pravilnu primjenu materijalnog prava u sporu radi naknade štete od značaja je ponašanje oštećenog radi primjene pravila o podijeljenoj odgovornosti iz odredbe člana 192 Zakona o obligacionim odnosima jer, ako ima doprinsa oštećenog nastanku štetnih posljedica onda štetnik nije dužan nadoknaditi cjelokupnu štetu, nego samo onaj dio štete koji se može pripisati njegovoj nedozvoljenoj radnji. Činjenica da tužitelj „nije ishodio upotrebnu dozvolu za kuću na kojoj je došlo do požara“ ne može se uzeti, u okolnostima konkretnog slučaja, kao ponašanje odnosno kao propust tužitelja (kao oštećenog) koji je doprinio nastanku štetne posljedice (stvorio uslove za nastanak štete) kako je to našao i prvostepeni sud, koji je u pogledu postojanja doprinsa tužitelja utvrdio da je dio štete koji potiče od radnje tužitelja to što je video nadzor nepropisno urađen. Po ocjeni ovog suda prvostepeni sud je u konkretnom slučaju pravilno zaključio da je mjera

odgovornosti tužitelja omjer (procenat) od 30 %, za koji zaključak je u obrazloženju pobijane presude prvostepeni sud dao jasne i dovoljne razloge, koje ovaj sud prihvata.

Kako nisu osnovani žalbeni razlozi tuženog i kako prvostepena presuda nije donesena uz povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti te kod toga da iako tuženi prema uvodu žalbe pobija odluku o naknadi troškova parničnog postupka, kada navodima obrazloženja žalbe uopšte nije ukazao na nepravilnost odluke prvostepenog suda sadržane u trećem (III) stavu izreke, valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude a na osnovu odredbe člana 335 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA,

Iljo Klaić